

DEMOKRACIJA

Leto VII. - Štev. 17

Trst - Gorica 1. maja 1953

Izhaja vsak petek

Sumljive mahinacije

Odkar je Zavezniško vojaško sodišče s hitrim postopkom sodilo udeležence nedovoljenih manifestacij, ki so jih neofašisti dne 8. marca uprizarili v našem mestu, je preteklo že nekaj časa, ne da bi bilo medtem rešeno važno vprašanje: kdo pa je vrzel bombe?

Na prvem procesu se o tem sploh ni govorilo. Razpravljalo se je o kričanju, zastavah, grožnjah itd., toda vprašanja o bombi so se vsi izogibali. Napovedano je bilo, da ga bodo reševali posebej. In kakor izgleda, se res rešuje posebej, toda na zamotan in nekam čuden način.

Uvod so bile obtožbe italijanskega časopisa v Republiki, ki je skoro brez izjeme vrglo krivdo za bombo na tržaške Slovence. Ker ni sledila nobena uradna ugotovitev, ki bi to sumničenje zavrgla in dokazala njegovo zlaganost, je pač ostalo pri sumu. Fašistom se je tako posrečilo skriti svojo stvarnato pred dobrim delom italijanske javnosti. Daleč smo od tega, da bi trdili, da so jim zavezniška oblastva s svojim postopanjem pri tem neposredno pomagala, toda vsekakor drži, da s svojim zavlačevanjem dopuščajo, da ostajajo v veljavi takšne trditve, ki ne odgovarjajo dejanskemu stanju. S tem se poglablja prepada med Slovenci in Italijani, kar ne more biti v skladu s težnjami mirnega demokratičnega sožitja, katerega mora tudi Zavezniška vojaška uprava čim aktivneje podpirati.

Druga stopnja v razpletu dogodkov, ki s ov zvezi z vprašanjem krivcev za eksplozijo bombe dne 8. marca, je prevoz dveh glavnih ranjencev in — kakor se vsaj govori, čeprav ni niti o tem nobenega uradnega poročila — osumljenec za odmet bombe v Bologna. Se vedno upamo sicer, da so zavezniške oblasti predhodno izvršile vsa potrebna zaslišavanja, da so prišle do nepobitnih ugotovitev, kajti ne moremo si predstavljati, da bi bile tako nesposobne, da bi najdragocenejše priče in morda krivce pustile na svobodo, v kateri bodo po temeljitih posvetovanjih in razglabljanjih s svojimi strankarskimi zavezniki dobili nova navodila, s katerimi bodo na razpravi — če sploh pride do nje — lahko sodišče prepričali, da bi ugotovilo resnico.

Vsekakor je bila ta poteza zavezniškega sodišča posredno zopet velika usluga organizatorjem nemirov v Trstu. Toda ni bila edina. Načelnik pravnega oddelka Zavezniške vojaške uprave je kmalu zatem običajno znižal kazni imigrantnim demonstrantom, ki so bili obsojeni na prvi razpravi. Tudi tili jim bo v bodoče lahko služilo samo za potuho. Kdor hoče namreč v političnih stvareh uživati ugled in spoštovanje, ta mora biti dosleden in trden. Zato se s to logiko ne sklada postopanje zavezniških oblasti, ki so najprej izjavile, da uživajo ranjenci tudi v Trstu popolnoma primerno nego, nato pa so z dovolitvijo njihovega prevoza indirektno priznale nasprotno. Prav tako se s tem ne sklada dejstvo, da so obsojenci sodišča že čez par tednov tako običajno znižali. Povprečen gledalec dobi pri tem vtis, da gre pri vsem za nezakonitost in samo na obstoječem pravem redu, staneče sodno postopanje, temveč za politične mahinacije, pri katerih je Zavezniška vojaška uprava tista, ki se mora koncem koncev vedno ukloniti. Da to koristi samo takim, ki ne žele, da bi se razmere na našem ozemlju uredile, pa naj gre pri tem za črne ali rdeče skrajšave, je več kakor jasno.

Dokončen odgovor na vse to nam bo pač prej ali slej morala dati razprava, na kateri bodo obravnavali krivdo za odmet bombe. To vprašanje je pač treba rešiti, ker zahtevajo to interesi tukušnjega prebivalstva, ki ne nosi za to krivdne nobene krivde, ker je treba preprečiti fašistične račune, ki bi zopet radi blatiili Slovence, ker je treba pred svetom javno izpričati, kakšnih sredstev se vse poslužujejo tuji teroristi, da bi našemu mestu vsilili svojo voljo, in ker zahteva končno sam pravi red, da krivca najdejo in kaznujejo. Molk, v katerega se vsa ta stvar trenutno zavija, in omenjeno popuščenje krivcem za ta dogodek pa navdaja zadnji čas opazovalce s skrbjo, da bodo vse skušali zakriti in zabrisati. Če se bo to res zgodilo, če bo morda vkljub razpravi ostalo vprašanje krivcev nerešeno, potem bo pač vsakdo vedel, koliko je ura.

Naloga Zavezniške vojaške uprave in posebej sodišča pa je, da ne zrušijo še zadnje vere v obstoj in izvajanje pravnega reda, brez katerega ni varnega življenja. ***

Izdajstvo tržaških Slovencev

B. Babič in neofašisti na isti liniji glede Svobodnega tržaškega ozemlja

Ko se je prosluli grobar slovenske narodne zavesti in zapravljenec slovenskega narodnega premoženja, Branko Babič, poslavljajal od tržaških titovskih jasi, se je marsikateri sopotnik in pristaš OF oddahnil v prepričanju, da bo tržaška titovska politika, v kolikor v Trstu sploh še kaj pomeni, krenila na nova pota življenjskih interesov našega narodnega obstoja. Poznavalci komunistične miselnosti, komunistične neznačajnosti in posebno še komunistične hinavščine pa si od Babičevega preseljanja na sedež KP v Ljubljano niso obetali bistvenih sprememb.

Kdo pa je Branko Babič, površno izločeni kramarček, ki je v Banji Luki prodajal kavo, ciktorijo, česen in čebulo ter podobne potrebščine bosanske kuhinje? Branko Babič je bil in je ostal gramofonska plošča svojih gospodarjev in vse njegove neomejene bahavosti, oblastiželjnosti, vsa njegova zavajanja lahkovernih rojakov, vse njegove številne kameleonske preobrazbe in reševanju tržaškega vprašanja niso izhajale morda iz zamisli in pobud nekega zanesenjaškega slovenskega politikanta, pač je bil Branko Babič zgolj občinski sluga, ki pred cerkvenimi vrati ob nedeljah razglašal občanom županove ukaze in pojasnila. Se veš, Branko Babič je bil celo precej manj, kajti slovenski občinski sluga bi pokazal hrbet in figo županu, ki bi se potegoval za to, da mora občinski sluga svojo lastno hišico in njivico prepustiti svojemu največjemu nasprotniku.

Za čas svojega dolgoletnega paševanja na Tržaškem je Branko Babič postavil kar devet nasprotujočih si rešitev tržaškega vprašanja in sedaj je na kongresu že večkrat prepletkane OF odkril — deseto.

Prav v teh časih je v resnici neobhodno potrebno, da si tržaški Slovenci podrobno ogledamo najnovejšo in tudi najgorostnejšo veleizdajo, ki jo je kdaj koli v zgodovini Slovencev pripravil svojemu lastnemu narodu kdor koli. Potrebno je, da si te besede, ki naj bi po Babičevi zamisli postale tudi dejanja, vtisnemo neizbrisno v spomin kot živ opomin proti vsem bodočim preobrazbam, ki jih bo Branko Babič in njegovo politično sorodstvo še poskušalo spraviti na svetlo.

Med drugim je kramarski vedeževalec povedal tudi tole: »STO je izgubilo svoj pomen, ko so se odnosi med velesilami bistveno menjali.« Od lanskim upravnih volitev, ko je Babič z vsemi trobili prisegel na ohranitev STO-ja, pa do danes so se odnosi med velesilami menjali zgolj v zaplesnem spominu Branka Babiča ali pa je to hudobno namigovanje na neke protivrtnosti, ki naj bi jih skuhal Titov londonski obisk...

Dalje: »STO je danes parola kominformovske in tržaške emigrantske reakcije.« To politično modrost je »Primorski dnevnik« hinavsko zatajil, ker se mu je zdelo le preveč bedasta in predzna. Le poslušajte! Dvainsitirideset odstotkov glasov pri zadnjih upravnih volitvah, kljub strahotnim goljufijam, ki jih je sam jugoslovanski komunistični tisk z vsem poudarkom razglašal, je STO parola kominformovske in tržaške emigrantske reakcije! Ali je še kdaj človek, ki se zaslužil to ime, izustil predzrejšo kleveto nasproti tržaškemu gibanju za neodvisnost, proti tistem gibanju, katerega taktični ključarji so bili prav pri zadnjih volitvah Branko Babič in njegovi partijski nameščenci. Kaj mislijo o tem gg. odvratniki dr. Tončič, dr. Ferfolja, dr. Škerk, ki so bili glavni zagovorniki »Liste slovenske skupnosti« tudi še takrat, ko je bila po zadnjih volitvah Babičeva prevarantska potegavščina jasna za vsakega normalno mislečega razumnika? Ne »Slovenski poročevalca« ne »Primorski dnevnik« ne povesta nič o tem, če so Dekleva, Stoka in tovariši črhili eno samo besedo v znak protesta.

Babičevi demokratični pojmi so dosegli vsekakor višek z naslednjo brezmiselnostjo njegovega tipično gostilniškega žlobudranja: »Zato je jasno in pravilno stališče Jugoslavije glede tega vprašanja v tem, da se to vprašanje reši čimbolj DEMOKRATIČNO v okviru sporazuma med Jugoslavijo in Italijo.« To bi bilo: predelana kupčija Tito-Togliatti v Tito-De Gasperi. Res vzorna demokracija dveh samopasnikov!

Nadalje: »Prav je, da se vsi, pa tudi naši rojaki v Trstu, osvobodimo ozkih nacionalističnih tendenc in se opremo (!) v okviru sodelovanja in povezave z demokratičnimi silami v Trstu.« Stalno smo trdili, da je bil skrajno sumljiv ekspanzivni nacionalistični blek titovskih prireditev pred kratkim zgolj komunistična krinka za goljufanje in zvajanje tržaških Slovencev. Vprašamo samo, s kom sodelovanje in povezava? Z glasniki STO-ja ne, torej povezava z DC, PRI, PSVG, PL, PM in MSI. Povezava s tistimi, ki naj nas iztrebijo s pomočjo raznih Babičev, ker sami z lastnimi močmi tega še ne zmorejo.

Morda se je Babiču zahotelo po »pravici« Ljudskih sodišč, ki so likvidirala na desetisoče Slovencev samo zato, ker so hoteli ostati zvesti sami sebi in svojemu narodu. K sreči Ljudska sodišča ne segajo še na tržaška tla, zato pa je treba po Babičevem nauku poriniti v žrelo »eunajstega imperializma« (ta izraz je izledek Branka Babiča) vse tržaške Slovence z vsemi indpendentisti vred, in to samo zato, ker peščica »emigrantske reakcije« razgaja Babičovo žolč. To je končno odgovor na znano vprašanje »Demokracije« pod naslovom »Jugoslavija in STO«. Zaenkrat še verujemo, da je to odgovor neuravnovešenega političnega šušmarja, katerega razsodnost se še ni znebila kramarske konkurenčne maščevalnosti. Saj je Vida Tomšičeva, ki verjetno predstavlja povsem drugačen možganski format v ljubljanski komunistični hierarhiji,

ob isti priliki zagovarjala spoštovanje mirovnih pogodb. Končno bi bil to edinstveni primer v zgodovini vseh narodov, da matična država svojo narodno manjšino prostovoljno in celo z dopadanjem pošilja v narodno smrt. To pa je prav tisto, kar tako odločno zahteva ves irendentistični in fašistični tisk. To bi se reklo nadalje jasno in odkrito: Branko Babič jim je torej v svojem najnovejšem možganskem razvoju pošal naenkrat zaveznik. Toda če se že prodaja, potem naj prodaja sebe. Celu lahkoživke prodajajo zgolj sebe, ne pa tudi svojih sester in bratov!

Mnogim poklenim revolucionarjem rdeče patine se je v povojni dobi zamračil um zaradi obilnih hudobij, ki so jih sami zagrešili ali pa so za ta dejanja soodgovorni in morda se tudi v Babičevem primeru ponavlja taka tragedija...

Radovedni smo, ali so najnovejši Babičevi misli tudi Stoka. Dekleva »Kunjanja in tovariši« ter njihovi »neodvisni« sopotniki bodo rdeče in črne barve. V tem trenutku so na zadnjem križišču. Ali bodo sledili Babiču ali ne? Tržaški Slovenci terjamo jasen in končnoljaven odgovor, kajti molk bo pomenil, da jim je partija več kot lastna zemlja, osebne koristi več kot človeško dostojanstvo! Verujemo pa, da bodo preostali mestni in podeželski titovski ostanki pokazali ob tem usodnem trenutku vso krasko hrabrost in značajnost in izdajalec pokazali hrbet.

Tržaški Slovenci pa bomo živeli tudi takrat, ko bo od raznih poturic ostal samo še žalostni spomin.

Na Češkem raste nemir

Komunistični režim na Češkoslvaškem je doslej obsodil na smrt približno 25.000 ljudi, 50.000 na do smrti je bil v 250.000 na prisilno delo, kar zgornjo prico o tem, da na Češkoslvaškem vlada režim terorja.

Preden navedemo za to dokaze, se hočemo pomuditi pri češkoslvaškem komunističnem pravosodnem sistemu. Izenačili so ga popolnoma s sovjetskim pojmovanjem »pravice«, kot ga je označil še Višinski, ko je bil državni tožilec: »Zakon mi sistem družbenih odnosov. To je zbirka pravil o obnašanju, ki izražajo voljo vladajočega razreda.« Bolj enostavno rečeno pomeni torej »pravica« pod komunistično izkoriščanje sodišč v politične namene. Izpremembo je preživelo le peščica poklenih sodnikov, večina so »ljudski sodniki«, ki so večinoma šolani le v razrednem sovražstvu. Ali kot je ob neki priliki povedal namestnik zunanjega ministra Vavro Hajdu:

»Če ne moremo iz sodnikov napraviti demokratov, moramo napraviti iz demokratov sodnike.«

Ce vzamemo iz češkega in slovaškega tiska in radia samo primere enega samega povprečnega meseca — aprila lanskega leta — vidimo, da se Češkoslvaška nahaja pod bolj hudim pritiskom, kakor v najtemnejših dneh nacistične zasedbe. V seznamu v tem mesecu obsojenih 138 oseb, so objavili podobnosti le v 49 primerih iz sedmih procesov. Med njimi je padlo 7 smrtnih sodb, 9 dosmrtnih in 33 obsodb na zaporno kazen med 2-25 let, skupno 439 let.

Kakšna dejanja so izzvala te strašne sodbe in kaj je njihov pomen?

Predvsem moramo pripomniti, da češkoslvaški komunistični tisk ni ma navade, da poroča o navadnih

zločinih. Največ prekrškov je zaradi neupravičenega izstopanja od dela, kar se pa le upravno kaznuje. Z »navadnimi« zločini se sodišča preveč ne ukvarjajo in zaradi pomanjkanja delovne sile so celo v enem mesecu amnestirali 245 obsojenec. Političnih krivcev ali one, katerih prekrški odražajo politični nemir na Češkoslvaškem, nikoli ne amnestirajo.

Domnevamo, da so vsi omenjeni primeri povezani z nemirov v deželi. Na žalost smo tudi prepričani, da te številke, dasi so hude, še davnno niso izčrpe. Na primer besede »sodelavce so obsodili na različne zaporne kazni razmerno z zločinoma pogostoma uporabljajo v časopisnih poročilih.

Mnogi procesi jasno dokazujejo odločni odpor proti kolektivizaciji v kmetijstvu. Tako poroča časopis »Zora« iz omenjenega meseca, da so obsodili 7 ljudi zaradi »sabotaže, terorizma, protidržavne dejavnosti in poskusa umora«. Eden med njimi je bil obsojen na smrt, dva pa na dolgoletno zaporno kazen. Med obsojenci sta bila tudi dva kulaka, velika kmeta, ki so jima podražili kmetije.

Casopis »Rovnost« od istega meseca poroča, da so obsodili skupino »avških bogatašev« in sodelavcev na dolgoletni zapor, ker so »nameravali organizirati oborožene skupine«. Nekoliko je čudna vest »Nove Svobode«, da so sodili šestim možem, ker so požgali dve posesti, »da bi proslavili rojstni dan Zapotočkega«.

Toda kakor so se ruski kulaki borili proti kolektivizaciji ob strašnih ljudskih žrtvah, tako se sedaj borijo proti kolhozom češki in slovaški kmetje.

Verjetno je, da je treba tudi druge primere »protidržavne dejavnosti« in organiziranja oboroženih

Letošnji praznik dela praznujejo demokratično misleči in umski delavci v prepričanju, da se bliža čas, ko bo demokratična misel zavladovala nad vsem svetom, tudi v cnem delu, ki se vedno ječi pod težkim suženjskim jarmom mednarodnega komunizma.

Stalin je mrtev. Njegovi politični dediči ga ne omenjajo več, s čimer so dali zahodnemu demokratičnemu svetu nov dokaz politične, vojaške in gospodarske zadrege, v katero je Sovjetska zveza zaslila pod Stalinovim vodstvom. S Stalinom je za sovjetskega delavca dokončno pokopan tudi lažni ideal o nadvladi delavskega razreda nad ostalim delovnim ljudstvom z ustvaritvijo diktature proletariata.

S Stalinovo smrtjo se je tudi razblinila vabljiva slika, ki jo je Stalin prikazal sovjetskim delavcem, ko je tik pred »kongresom boljše« viške stranke, ki je bila v Moskvi v oktobru 1952, dejal: »V bodočnosti bo vaš delovni urnik znašal samo pet ur na dan, plače pa se bodo podvojile.« Stalin pa ni povedal, kdaj bo napočil ta srečni dan za sovjetsko delavstvo...

Ne bo napočeno, če si zato ob letošnjem delavskem prazniku Prvega maja ogledamo delovne prilike, v katere je danes vkovan sovjetski delavec.

Sovjetski delavec dela šest dni na teden po osem ur na dan, to je skupno 48 ur. Njegov delodajalec — država — pričakuje, da bo njegova storilnost čim večja. Dela na akord in ima določeno delovno normo. Če je ne doseže, ga pred vsemi sodelavci javno ožigosajo in mu znižajo prejemke, če jo pa preseže,

ga javno pohvalijo in njegova plača se naglo zviša.

Delovna disciplina je zelo stroga. Brez ugovora mora izvrševati ukaze delovodje in drugih predstojnikov. Če predstojniki odredijo, da mora delati nadure ali priti na delo ob priznanih praznikih, se delavec temu ne more upreti.

Razen malo izjem ne more noben delavec na lastno željo menjati zaposlitve. Na delu mora ostati, dokler ga njegov predstojnik ne odpusti. Vse tiste, ki zapustijo delo brez dovoljenja, in tiste, ki nimatejo delavce, kateri nimajo delavske knjižice, lahko kaznujejo z zaporem.

V sovjetskih tovarnah in rudnikih vlada pritisk, ki ga občutijo tako delavci kot predstojniki. Delavci morajo večkrat ugotoviti, da gredo žrtve, ki so potrebne za povečanje produkcije, na njihov račun.

Kam se sovjetski delavec lahko zaradi tega prižoji? Teoretično je večina sovjetskih delavcev vpisana v sindikate in njihovi predstavniki bi morali v odnosih z vodstvi podjetij ščititi njihove koristi. Sovjetski sindikati pa so samo lutke teh vodstev, to je države.

Sindikatskim predstavnikom nenehno zabijačajo, da je njihova glavna naloga to, da naganjajo delavce k večji produkciji in da je vse ostalo drugotnega pomena. Ko jih delavci pozovejo, naj zaščitijo njihove koristi in nastopijo proti krivicam, ki se jim godijo, niso koraki sindikalnih predstavnikov pri vodstvih podjetij odločni, če se seveda sploh odločijo za kako posredovanje. Vsa namreč v, da bo izgubil službo in da bo kaznovan, če ga bo vodstvo podjetja obtožilo, da ovira produkcijo in da njegovo posredovanje spominja na »metode desničarskih sindikatov«.

Stavke so prepovedane, ker so »sabotaža produkcije«.

Plače sovjetskih delavcev določa država, ne da bi se prej pogajala o njih s sindikati, ali da bi pri svojih odločitvah morala upoštevati katere koli druge činitele. Od tod zvezoje, krivične razlike med strokovnimi in nestrokovnimi delavci in med delavci različnih industrij.

Na splošno zasluži povprečni sovjetski delavec verjetno od 600 do 700 rubljev na mesec ali 3 do 3,5 rubljev na uro. S tem zaslužkom mora hraniti in obleči sebe in družino, plačati stanovanje ter davke, z ostankom, če ga je seveda kaj, pa si lahko privošči zabavo. Na davke, sindikalne pristojbine, najemnine in javno koristne naprave odpade okrog 20 odst. njegovega zaslužka, tako da mu ostane za vse ostale življenjske potrebe vsak mesec od 500 do 600 rubljev.

Takšna je torej slika o delu povprečnega delavca v Sovjetski zvezi.

Za gospodarje delavcev ni nič drugega kot eden izmed mnogih deset milijonov posameznikov brez imena, katere do skrajnosti silijo in izmagovalajo, da izdelujejo vse, kar želi država. Za svoje delo prejema majhen, prenatrpan prostor, kjer lahko živi, borno hrano in le malo več kot skromno obleko, ki mu pokriva telo. Da mu pogum ne upade, mu nenehno zatrujejo, da sedanje žrtve utirajo pot sijajni boljševiski bodočnosti.

Eno pokolenje sovjetskih državljanov je že žrtvovalo vse svoje življenje, ne da bi okusilo sadove te sijajne bodočnosti, in zdaj stopa drugo pokolenje po isti poti.

Kaže, da je življenje današnjega sovjetskega delavca bolj podobno bridkemu prividu kot objubljeni »deveti deželi«, o kateri so boljševiski sanjali leta 1917 in mislili, da si jo bodo pod Leninovim in Stalinovim vodstvom priborili.

Ameriška pomoč Italiji

Italija je prejela od Amerike v okviru Marshallovega načrta in Uprave za vzajemno varnost od 3. aprila 1948 do 31. decembra 1952 milijardo 474 milijonov 590 tisoč 989 dolarjev. V tej vsoti pa ni všteta pomoč, ki ji je bila dana po ustanovi UNRRA.

To je ogromna pomoč, s katero so Zedinjene države prispevale k borbi za ohranitev demokracije v Italiji. Vse kaže, da niso italijanski politični krogi pomoč izrabili celotno v smislu darovalcev, to je ameriških davkoplačevalcev, zaradi česar je bila italijanska vlada svojčas deležna ostre graje voditeljev MSA - Urada za vzajemno pomoč v Italiji.

Občni zbor SDZ za STO

Občni zbor Slovenske demokratične zveze za STO bo v nedeljo 3. maja 1953 ob 9. uri dopoldne v Trstu v ulici Machiavelli 22-II.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika,
2. Poročilo tajnika,
3. Poročilo o delovanju krajevnih organizacij SDZ in morebitni predlogi teh organizacij,
5. Razprava o poročilih in njihova potrditev,
6. Volitve odbora in nadzornišva,
7. Slučajnosti.

Dostop imajo samo člani SDZ z vabilom.

Vsak član lahko zastopa s pismenim pooblastilom pet članov v smislu člena 15 pravil.

Tajništvo

VESTI z GORIŠKEGA

Na volišče smo dolžni iti nismo pa dolžni koga voliti

Člen 90 zakona od 5. februarja 1948, šteje 26, obvezuje vsakega volivca, da gre voliti, ker ga sicer župan vpiše v posebni imenik, kjer njegovo ime ostane za pet let in mu zaradi tega pri morebitni zahtevi spravevala o dobrem vedenju (Certificato di buona condotta) napiše samo to: »Ni volila«.

Po istem členu 90 župan ne vpiše v seznam tistih, ki niso volili: duhovnike vseh veroizpovedi in vsakogar, ki dokaže, da je bil ves dan volitev več kot trideset kilometrov daleč od svojega volišča: a) ker se je tja preselil potem, ko je že bil vpisan v volilni imenik določene občine; b) zaradi civilne ali vojaške službe; c) po potrebah lastnega poklica (professione, arte o mestiere); d) zaradi drugih težkih vzrokov.

Nadalje župan ne vpiše v omenjeni seznam volivcev, ki zaradi bolezni ali druge višje sile niso mogli na volišče.

»Višja sila« je širok pojem in zajame vsako nujno opravilo itd.

Zakon pravi, da tako določilo velja za volitve v poslansko zbornico. Iz tega bi se dalo smatrati, da volitve v senat, ki bodo istega dne, obveznost glasovanja ne velja. Vendar bomo našo javnost o tem še pravočasno poučili, ker se člen 25 zakona od 6. februarja 1948, šteje 29, za izvolitve senata sklicuje v splošnem tudi na določila zakona za poslanske volitve, v kolikor se te lahko uveljavljajo.

Pri tem naj omenimo še, da senatorje volijo samo volivci, ki so dosegli 25. leto starosti, poslance pa vsi volivci.

Zakon torej obvezuje vsakega volivca z izjemami, ki smo jih gori navedli, da gre voliti, da glasovnico sprejme, da stopi v volilno sobico in potem glasovnico vrne predsedniku volišča zaprto, to pa zato, ker je glasovanje strogo tajno in je vsaka kršitev tajnosti glasovanja po zakonu kaznovana.

Tako ne sme nihče, niti zasebnik niti oblast, izdati tajnost, za katero je lahko tudi samo slučajno izvedel.

Glasovanje je tudi pristo in se po členu 70 zakona od 5. februarja 1948, šteje 26, kaznuje z zaporom od enega do petih let in zraven še z globo od 3 tisoč do 20 tisoč lir vsakdo, ki s silo in žuganjem napeljuje volivca h glasovanju za določeno volilno listo ali za določeno kandidata.

Poleg sile in žuganja prepoveduje zakon in z isto kaznijo kot gori navedeno kaznuje vsakogar, ki volivce nagovarja z vestmi, o katerih ve, da so krive, z zapeljivanjem in zmotami (aragiri) in sploh z vsakim sredstvom, ki utegne zmanjšati volilno prostovolje.

Dovoljena je samo stvarna in kritična propaganda, stvarno in kritično prepričevanje volivcev.

Tujih kandidatov nismo dolžni voliti

Slovinci v Italiji smo se odločili, da pri tej razmerah in s tem volilnim zakonom, ki za našo manjšino ne vsebuje posebnih določil, ki jih je naša organizacija pravočasno od vlade zahtevala, na volitvah o 7. junija t.l. svojih kandidatov ne postavimo in drugih list ne podpremo. K temu smo Slovenci v Italiji prisiljeni, ker imamo

tudi mi pravico do zastopstva v poslanski zbornici in v senatu, kot Francozi v Aolski dolini, ki jim zakon nudi posebna določila, da lahko volijo svojega poslanca in svojega senatorja. Isto velja za Nemce v Poadižu. Le nam vlada noče in noče priznati takšnih pravic!

Volivec ni in ne more biti prisiljen, da glasuje za stranko in za kandidata, ki ne odgovarjajo njegovemu prepričanju in njegovim koristim. Zato nismo slovenski volivci v Italiji dolžni, glasovati za nikogar, ker na glasovnici ni znaka in kandidata, ki bi branil in zagovarjal naše pravice in koristi!

Ker pa smo po zakonu dolžni (lahko bi rekli prisiljeni) iti na volišče, sprejeti glasovnico, stopiti v sobico (scabina) in vrniti glasovnico predsedniku volišča, je jasno, da na tej glasovnici ne napravimo s svinčnikom nobenega znaka, ker nečemo podpreti nobene tuje liste in nobenega tujega kandidata.

Nihče ne sme vplivati na volivce, da glasujejo proti njihovi vesti in prepričanju. Vest in prepričanje slovenskih volivcev sta in ostane kot za časa fašizma: zvestoba materinemu jeziku in vsemu, kar je slovenskega!

Ne potujčujemo, a ne maramo biti potujčevani!

Nočemo, da nam kdo hlapčuje, a ne maram obiti hlapci drugim!

Slovenski glasovi ne bodo reševali zatiralcev Slovencev!

Niti furlanski avtonomisti ne bodo volili

Niti furlanski avtonomisti niso postavili svojih kandidatov, ker se niti oni ne strinjajo s tem volilnim zakonom.

Njihov list »Il Cjavedale«, šteje 7-8 t.l., piše, da »avtonomisti ne volijo«. Pri tem poziva Furlane, naj se spomnijo vseh udarcev, ki so jih bili deležni in vseh, ki so jim udarce dali!

Tudi slovenski volivci naj v tem času priključijo v spomin težke rane, ki so jih oni sami in njihovi bratje občutili v dvajsetih letih neusmiljenega preganjanja od strani fašistov, ki jih že za volitve od 7. junija daje v izvolitve!

Ne in ne! Vse se v nas upira, da bi volili kandidata, ki so nam tuji, ki naših pravic niti ne zagovarjajo in niti ne branijo.

Vse se v nas upira ob misli, da so na glasovnicah tisti, ki so nas skozi dvajset let smrtno trpinčili in mučili, in to s pomočjo zakona, ki so ga demokristjani izvolili. Tisti demokristjani, ki nam Slovincem, žrtvi dvajsetletnega preganjanja, nočejo omogočiti kandidature in zastopstva v parlamentu!

Možnost izseljevanja za begunce

Slovenec, ki živi v Johannesburgu, da brezplačne informacije o pogojih za izselitev v Južno Afriko ter o življenju in delu v tej deželi. Ugodna prilika za zaposlitev strokovnih delavcev (ribičev, delavcev - strokovnjakov za konzerviranje rib, sadja, strokovnjake v sadjarstvu in vrtnarstvu, zidarjev, tesarjev, ključavničarjev itd.). Lahko pišete v slovenščini, srbohrvaščini, nemščini in italijanščini. Prav tako boste dobili tiskovine v vseh štirih omenjenih jezikih.

Prilike za zaposlitev v Južni Afriki so zelo ugodne. Zidarski delavec dobi n. pr. na teden od 15 do 16 funtov sterlingov, na mesec torej okrog 60. To je približna povprečna plača dobrega delavca. Strokovni delavci imajo še boljše izglede. Računate lahko, da vas stane življenje in hrana približno 20 funtov sterlingov na mesec, to je eno tretjino plače.

Za vse ostale informacije se obrnite na naslednji naslov:

Dr. A. V. Pinter
16, Elgin Mansions, Cor. Jeppe
Delvers Str.
Johannesburg
Union of South Africa.

Prestopki obč. predpisov

Vmarcu je število prestopkov občinskih predpisov v Gorici presseglo vsa dosedanja prvenstva: bilo jih je kar 210. Največ prestopkov je bilo v mestnem prometu.

Tožba za „Trgovski dom“ zavrnjena

Iz časopisov smo izvedeli, da je beneško sodišče zavrnilo tožbo g. Klanjščka za Oslavja pri Gorici za vrnitev »Trgovskega doma« v Gorici, ki ga je bila Trgovska obrtna zadruga primorana prodati goriški fašistični federaciji za borih 400 tisoč lir.

Trgovski dom, ki ga je omenjena slovenska zadruga sezidala leta 1904, je predstavljal najlepšo stavbo na korzu v Gorici in je služil raznim slovenskim organizacijam, razni kulturni, ker je imelo lepo gledališko dvorano.

Sodba beneškega sodišča baje ugotavlja, da g. Klanjšček nima aktivne pravice za tožbo in, po pisanju demokristjanskega »Giornale di Trieste«, se je likvidacija zadruge izvršila v redu ter da ni bilo proti likvidaciji vloženega nobenega protesta.

Seveda ne, kdo pa se je upal protestirati proti nasilnikom, kot so bili fašisti?

»Giornale di Trieste« trdi sedaj, da se Slovenci ne moremo pritoževati zaradi te pogodbe glede Trgovskega doma, češ da se tudi Italijanom v Jugoslaviji dogaja kaj takega. Slaba tolažba za krivico, ki se je goriškim Slovincem dogodila! Primerjava, ki jo »Giornale di Trieste« izjavlja, ni na mestu, ker so Italijani sami zapustili svoja premoženja v Istri. Tu pa so fašisti prisilili naše ljudi na prodajo Trgovskega doma z grožnjo, da jih pošljejo v prisilno konfinciacijo ali da se jim zgodi še kaj hujšega.

»Giornale di Trieste« pa mora vedeti, da je italijanska manjšina v Jugoslaviji z zakonom zaščitena, kar se tiče njenih pravic, medtem ko se rimska vlada niti ne zmeni za slovensko manjšino v Italiji, ki nujno potrebuje tudi svoj dom za kulturne potrebe!

Državna pomoč goriški pokrajini

Izredna vladna pomoč pasivnim krajem je bila nakazana tudi Goriški. Naši pokrajini so nakazali 400 milijonov lir, ki jih bodo uporabili za gradnjo cest in drugih javnih del na Goriškem. Krajevne oblasti so od omenjene vsote dodelile levji delež okrožju Gračevo, ki je dobilo 340 milijonov. Ostalih 60 milijonov bodo razdelili med ostala področja goriške pokrajine.

Težko je razumeti tudi med volilno dobo tako prednostno postopanje!

Doklade za jetične

Zakon od 9. aprila, št. 213, določa, da morajo jetični prejemati izredno podporo, ki traja eno leto po odstopu iz bolnice. Do te podpore imajo pravico le tisti bolniki, ki so bili vsaj dva meseca v kakem zdravilišču in so bili odpuščeni, ker so klinično zdravi.

Poročeni prejemajo dnevno 500 lir za dobo 12 mesecev, samci pa 300 prvih 6 mesecev, ostalih šest pa le 200 lir na dan.

Izpitni na slov. srednjih šolah

Na slovenskih srednjih šolah v Gorici bodo v prvi polovici junija sprejemni, vstopni in zaključni izpiti v vrstnem redu, ki bo pravočasno javljen na razglasni deski šole. (Mature bodo v drugi polovici junija, kakor že objavljeno v tem časopisu.)

Prošnje za priprustitev k tem iz-

pitom, na kolkovanem papirju za 24 lir in naslovljene na ravnateljstvo šole, je treba oddati najkasneje do 15. maja v tajništvo šole.

Solski skrbnik sporoča, da morajo vsi prizadeti vložiti prošnjo za zrelotne izpite najkasneje do 15. maja. Prošnjo je treba nasloviti na ravnatelja zavoda, kjer prizadeti namerava polagati izpite.

Ukinjeni semestri na šolah

Letošnja razdelitev šolskega leta v dva semestra se je slabo obnesla. Zato so šolske oblasti mnenja, da bo s prihodnjim šolskim letom treba zopet uvedti dosedanja trimesečja. Morda bo s tem korakom res nekaj popravljeno v današnjem pomanjkljivem poslovanju srednjih šol.

Slovinci in volitve v Italiji SKLEP SDZ

Izvršni odbor Slovenske demokratske zveze v Italiji je na podlagi dejstev prišel do zaključka in sklenil, da za državno-zbornske volitve, ki bodo v Italiji 7. junija 1953, Slovenska demokratska zveza ne postavi svojih kandidatov in ne podpre nobene druge liste.

To svoje stališče utemeljuje Izvršni odbor SDZ s sledečimi razlogi:

- ker volilni zakon ne vsebuje posebnih določil, ki jih je Izvršni odbor SDZ zahteval, in ki naj bi omogočila učinkovit in uspešen nastop slovenske manjšine v Italiji s svojimi kandidati na teh volitvah, in sicer takšnih posebnih določil, ki jih volilni zakon že določa za nemško in francosko manjšino v Italiji;
- ker vlada ni še izdala zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji, na katerega jo veže člen 6. ustave.

Gorica, dne 18. aprila 1953.

Vodstvo SDZ v Italiji

KOLORADSKI HROŠČ

Se predno je bil čas za saditev krompirja, je mnogo kmetov tarnalo, češ kaj naj sadimo krompir, ko pa nam krompirjavec daje toliko dela in skrbi!

No pa je za časa saditve krompirja vendarle podleglo malodušje splošni volji in potrebi za saditev krompirja. Saj tako tudi mora biti, če pomislimo, kako važen pridelek je krompir bodisi za človeško prehrano kakor za polaganje živini.

V splošnem pa bi koloradski hrošč (krompirjavec) ne smel delati toliko preglavic. Potrebno je le, da budno pazimo nanj, po možnosti vsak dan ali vsaj enkrat na teden.

Najuspešnejše je zatiranje tega požrešnega škodljivca na ta način, da pobiramo jajčeca, ličinke in hrošče same ter jih takoj uničimo. Dobro je, imeti s seboj škatlo s pokrovom, s katero polagamo nabrani mrčes, ki ga nazadnje uničimo ali z zmečkanjem ali s sežiganjem na ognju. Lahko ga pa uničujemo tudi s tem, da krompirjeva stebila dobro poskropimo z arzenatom v množini 0,5 odst. ali pa s tovrstnimi pripomočki na podlagi D.D.T., kakor n. pr. »Gesarol« 1 odst. ali pa z brezdušnim »Tio-gamma« po 150 gr odst.

Ker moramo krompirjevišče škropiti proti peronosperji z brozgo modre galice in apna, lahko opravimo obojno škropljenje istočasno, in strup proti hrošču enostavno primešamo brozgi modre galice. To slednjo pripravimo z 1 odst. modre galice in enako količino apna.

Potrebno je tudi, da (kjer je lanko leto rastel krompir in poganjajo letos, krompirjeva stebila od semena, ki je ostalo v zemlji) taka stebila izrujemo, ker bi se sicer tam hrošč nemoteno razvijal.

CISCENJE TRT

Trta, kakor je znano, poganja več ali manj po celem deblu. Da pa ti poganjki ne bodo trti jemali hranilnih snovi, jih enostavno odstranimo. Temu delu pravimo pletev trte. Ko pa odstranjujemo te poganjke po deblu, odstranimo istočasno tudi vse poganjke na enoletnem lesu, ki ne nosijo zaroda.

Kjer je trta potrebna pomladitve ali kakor koli znižanja, bomo na deblu samem pustili rasti morebitni poganjek. Ta poganjek nam bo v prihodnjem letu služil kot reznik (šperon) in pozneje bomo ob njem odrezali trto. Pletev trt moramo o-

praviti, ko so poganjki še kratki, da vidimo ves zarod. S takim zgodnjim pletjem opravimo delo mnogo hitreje, ker je bolj pregledno.

Pred cvetenjem grozdja navadno prešcipavamo poganjke. V zadnjem času pa so glede tega deljena mnenja. Po opazovanju in preizkušanju so razni strokovnjaki ugotovili, da je za razvoj trte in zlasti grozdja boljše, poganjke ne prešcipavati. Grozdje se v senci bolje počuti kakor na soncu. Mi pa bomo izbrali nekako srednjo pot: ker trta žene bolj spredaj, bomo sprednje, dobro razraskene poganjke prešcipnili nad 4. listom nad grozdom in vse druge pustili rasti. Mlade trte do treh let pa ne plejemo niti ne prešcipavamo, ker bi se trta ošibila.

OGLED MELIORACIJSKIH DEL NA TRZASKEM

Področno kmetijsko nadzorništvo namerava napraviti ogled nekaterih važnih kmetijskih izboljšanih področja, katerega se lahko udeležijo kmetovalci kakor tudi druge osebe, ki jih kmetijstvo zanima.

Ogledali si bomo nekatera tehnična in ekonomska vzorna vodena posestva, novo zasajene vinograde in sadovnjake, nekatere zemeljske preureditve in melioracije, dalje središče za umetno osemenje in središče za motorno oranje.

Ogled bo v nedeljo 10. maja t. l. in ga bomo ponovili takoj naslednjo nedeljo 17. maja.

Za potrebna pojasnila in vpisovanje za udeležbo se lahko obrnete na Področno kmetijsko nadzorništvo, ulica Ghega št. 6, tel. 86-73, ki bo tudi dalo na razpolago udeležencev brezplačno prevozno sredstvo.

Oddaja žita

Tudi letos bo država odkupovala od kmetov žito. Odkup bo kot zadnja leta prostovoljen. Cena bo verjetno enaka ali celo boljša kot na prostem trgu.

Trgovinska izmenjava s Slovenijo

V marcu so uvozili iz Slovenije za 62.139.000 lir blaga: raznovrstnega lesa, mesa, jaje, jedilnih gob in mineralne vode.

V Slovenijo pa so izvozili za 40.342.000 lir nadomestnih kosov raznovrstnih motornih vozil, kolesne gume in zračnice, riž in še kaj drugega; nekateri zneski pa se nanašajo na plačila za popravilo motornih vozil.

Do sedaj so izvozili za 750.781.000 lir, uvozili pa za 663.403.000 lir blaga.

Naročenega izvoza pa imajo še za 32.888.000 lir, tako da znaša pribitek v dobro Italiji 54.441.000 lir.

Prosti pas

Goriški potrošniki so lansko leto prejeli in užili približno 7.500 stotov sladkorja in 2.000 stotov kave. V resnici je pa bilo nakazano goriškemu prostemu pasu 24.962 stotov sladkorja in 4.963 stotov kave, kar je dejanska uprava tudi prejela. Kot vidimo iz teh uradnih podatkov goriške trgovske zbornice, je večji del kontingenta odšel v roke italijancem in trgovcem ali pa kam drugam, saj so potrošniki prejeli komaj tretjino nakazanega blaga.

Vsi napor in vse žrtve vlade, ki bi rada omilila težki gospodarski položaj goriške province, so brezplodni in širši javnosti nič ne koristijo.

NAJZAPADNEJŠI OGRANKE SLOVENSKE ZEMLJE: BENEŠKA SLOVENIJA

Zgodovinski, krajepisni in dialektološki očrt

Avstrijo. L. 1814 so določili naslednjo mejo med Avstrijo in Italijo. Od Predila nad Bovecom do vrh Kanina in potem do Muzačevega pogorja je šla mejna črta po starem. Tukaj je obšla prejšnje beneške vasi: Breginj, Logje, Robedišče in prej navedene tri, potem je nadaljevala do vrh Matajurja in obšla beneško občino Livek na Matajurjevem pogorju. Ti kraji so bili tedaj ločeni od Beneške Slovenije in stalno spojeni z Goriško. S cesarskim patentom 3. julija 1816 je bil k novo ustanovljeni lombardsko-beneški kraljevini, ki je bila po Dunajskem miru prisojena Avstriji, pridružen še čedadski okraj.

Torej beneški Slovenci so bili takrat še vedno pod Avstrijo, upravnno in pokrajinsko pa so bili ločeni od goriških Slovencev. To je bil tudi razlog, da so se ostali Slovenci tudi bolj odtujili, bolj protiavtstrijskega duha in stremeli z ostalimi Lahi po osvoboditvi izpod avstrijskega jarma.

Ker je Avstrija vedela, da ima

v tej novi kraljevini mnogo nasprotnikov, ki delujejo na tem, da bi se odtirgali od nje, je pred nastopom viharnege leta 1848 začela utrjevati podobne ceste, t. j. o. n. ki vodi iz Cedadu v Kobarid, in prepovedala pod smrtno kaznijo uvažanje strelnega orožja na Beneško. Vkljub temu so ga prebivalci Stupice, obmejne vasi ob Nadiži, dovažali skoro vsak dan v kosi za ogelje in ga potem skrivali po votlinah in kletah, toda nihče jih ni izdal, tako so bili edini proti Avstriji.

Ob izbruhu vstaje so ustanovili na Beneškem navadno stražo, ki je bila čez noč oborožena. Posebno so pazili narodni stražniki na tuje in jih mnogo tudi pozaprli. Ob strmih nad cestu, ki vodi ob Nadiži od Kobarida v Benečijo, so kopili čili velikanske skale, da bi jih zvalili na avstrijske vojaške, če bi ti poskušali prodirati ob Nadiži.

Brž ko so raznesli vest, da je papež Pij IX. blagoslovil Italijo in da so se uprle Benetke, Videm in

druga beneška mesta, so se začeli tudi beneški Slovenci gibati in se navduševati za staro republiko Sv. Marka. Slišali so se kilci »dol z Avstrijo« in prepevanje domoljubnih pesmi. K novo ustanovljeni straži je pristopilo tudi mnogo Slovencev, in ko se je razširil glas, da hočejo Avstriji naskočiti Cedad, je prihitelo ljudstvo iz vsega okraja, da bi ga branilo. Ko so pa videli, da je avstrijski general Nugent prisilil Videm k predaji, so spoznali, da je njihovo početje rodila le hipna navdušenost in so se vrnili zlovoljni domov. Tako je avstrijski bataljon brez težave zasedel Cedad.

Po oklicu italijanske kraljevine l. 1861 so se vedno bolj širile garibaldinske ideje med beneškimi Slovenci. Ze leta 1864 se je obklopi kakih 24 mladenčev v garibaldinsko uniformo in javno nastopilo pred cerkvijo sv. Kancijana nad Gorenjim Barnasom. Lombardsko-beneško kraljevstvo je bilo ogroženo in po izgubljenih bitkah pri

Solferinu in Sv. Martinu pod Gardskim jezerom l. 1859, ko je prišel Piemontezom francoski cesar Napoleon III. na pomoč, in po sklenjenem miru v Villafranchi, je morala Avstrija odstopiti Franciji Lombardijo, in ta jo je prepuстила, zaradi take pogodbe, Piemontu (Italiji). Ostalo je še Beneško, ki je segalo do rečice Mincio, ki se izliva od juga v Gardsko jezero, in l. 1866, ko se je zvezala Italija s Prusijo, je morala Avstrija zaradi svojega poraza pri Kraljevem Gradcu na Češkem, odstopiti Italiji še Benečijo. Po premirju v Vislinu pri Krminu je sledil v obmejnih pokrajinah plebiscit, ki je bil odrejen tudi za beneške Slovence in goriške Furlane. Vsi beneški Slovenci, razen enega, so se izrekli za Italijo, medtem ko so Furlani bili za Avstrijo. Pravijo, da so si pripenjali za trak na klobuku listič z napisom »sic ali non« in tako tudi odločili.

Avstrija si je sicer prizadevala, ohraniti Benečijo vsaj do Tera,

koder so bivali večinoma Slovenci; zato je hotela odstopiti primirski okraj na Tirolskem, toda italijanska vlada je odgovorila, da ne more tega sprejeti, češ da je plebiscit že odločil in pri tem je tudi ostalo; državna meja je bila postavljena ob reki Idrij (Judrio).

Od tega leta naprej si je Italija prizadevala potujčiti te Slovence, toda pozneje, ko je uvidela, da to ne gre, posebno še zaradi slabo urejenega šolstva, kakršno je bilo pri njih takrat, je odnehala. Dokaze državljanske lojalnosti so beneški Slovenci doprinesli v prvi svetovni vojni, zato ni bilo sumnjenj in preganjanj. Domačini so se zato lahko posluževali svojega jezika v vsakdanjem občevarju. V cerkvah, kjer je bil slovenski duhovnik, je bilo tudi vse slovensko. Duhovščina je bila pri tem zelo delovna in požrtvovalna: utrjevala je med ljudstvom znanje slovenskega jezika in mu dajala krepko pobudo pri vztrajanju v narodni zavesti. Ti duhovniki so bili posebno ob mejah v vednem stiku z duhovščino na Goriškem, ki jih je vsestransko podpirala. Tudi Mohorjeva družba je imela med beneškimi Slovenci lepo število (nad 200) udov, mnogo tudi dosmrtnih.

(Sledi II. nadaljevanje)

Ob koncu srednjega veka sta začela pešati tudi moč in vpliv oglejskih patriarhov in Benečani so z lahkoto zavladali nad vso Furlanijo.

Tako stanje je trajalo do Napoleona vojne. Leta 1797 je Napoleon premagal in podvrnil vso gorjo Italijo in zasedel Videm. Po sklenjenem miru v Campoformidu pod Vidmom, po katerem je nehala obstojati nekdanja tako slavna in močnata republika Sv. Marka, so prišle te pokrajine in z njimi tudi Beneška Slovenija pod Avstrijo.

L. 1805 se je zopet vnela vojna med Napoleonom in Avstrijo. Po sklenjenem miru v Požunu (sedaj Bratislava) je pripadla pokrajina na desnem bregu Soče italijanski kraljevini pod francosko nadoblastjo. V miru v Fontainebleau-u l. 1807 so določili, naj bo Soča meja med Avstrijo in Italijo, in sicer od njenega izliva do bližine Kanala. Od tod dalje je šla razmejitev čez staro mejo ob Idriji čez greben gorovja Kolovrat nad Volčami do Matajurja.

Takratne vasi v Kobaridskem kotu: Staroselo, Kred in Borjana so bile pridružene Italiji. Ko so pa bili pregnani Francozi zaradi poraza pri Lipskem na Nemškem l. 1813, je prišla vsa Benečija pod

PERZIJSKA ZAGONETKA

Na prvi pogled izgleda Teheran, prestolnica Perzije, kot južnoameriško velemporje, ki je zrastle čez noč.

Siroke asfaltirane ulice, najnovejši ameriški avtomobili, moderni bloki strnjanih poslopj. Vendar je to samo površen pogled. V rumenoumazanah mohamedanskih četrtih mesta s svojimi prastarimi kanalizacijami in po dan in noč prepolnjenih bazirjih vlada pravo-orientalsko razkošje, tesno pomešano z vzhodnjaškim siromaštvom.

Kdor hoče rešiti perzijsko ugan-ko, se mora predvsem vprašati, kaj nudi tako obilno prehrano večini perzijskim nemikom? Po tiso-čerih kotih bazirja v Teheranu, tam, kjer sta si beduinski berač in ilegalni milijonar z mamili najbolj-ša prijatelja, nimata Mosadek ka-kor šah veliko besede. Bazar odlo-ča o perzijski politiki tako, kakor je odločala čaršija o politiki pre-dvojnega Juogoslavije in kakor je od-ločalo nekaj družin Francoske ban-ke o usodi Francije.

Mož, pred katerim se klanjajo množice, in katerega beseda za-do-stuje, da se dvigne nadzemlje in podzemlje v krvave demonstracije, je osemdesetletni starček Sajed A-ajatulah Kašani, po slovensko »Bož-je znamenjen«. Ta starček se je ve-dno upiral tako vsakršnemu pakti-ranju s tujimi kapitalističnimi družbami kakor z domačimi vele-posesniki. Ta nadpravoverni mu-slimanski samouk, ki se je sam postavil za »mulaha«, to je za ver-skega voditelja, daleč presega s svojim vplivom okretnega pre-dsednika vlade Mosadeka.

Modrec Kašani stanuje v osrčju bazirja kot naslednik mučenca I-mana Huseina in se najstrože drži strogih verskih obredov. Zato so njegova vrata vedno odprta slehernemu, ki je potreben pomoči ali nasveta. Sajed Aajatulah Kašani prav tako prisrčno razgovarja z največjim siromakom kakor s tisti-mi redkimi muslimani, ki jih je A-lah obdaroval z bogastvom.

Pri vsem tem pa ne manjka s črnim turbanom pokritemu nacionalističnemu prvaku izdatna por-cija političnega pohlepa. Je to prav gotovo najvplivnejša »siva emin-enca« vsega perzijskega političnega življenja, o kateri pa nihče ne ve, kakšni so dejanski njeni pravi na-meni.

V času Kašanijevega zadnjega romanja v Meko je oznanjal: »Od Pakistana do Maroka me pozna in spoštuje ves muslimanski svet. Ne-kega dne bomo mogočna enotna država z osemdesetimi milijoni prebivalcev in takrat bomo vse ne-vernike pognali čez meje naše or-jaške države.« Do ostvaritve teh sanj je vsekakor še zelo daleč in general Naguib v Egiptu je tej o-stvaritvi vsekakor bližji od vseh fanatičnih prerokov, kakor so Kašani, Abd-el-Krim ali bivši jeru-zaški mufti. Res pa je, da ima da-nes »siva eminence« v Perziji mnogo več izgledov, da si prisvoji v deželi zadnjo besedo, kakor pa šah, Mosadek ali pa filokomunistič-na stranka Tudeh.

Glavni ključ za zakulisno igro Kašanija je njegova, milo rečeno, histerična mrznja do Angležev. V prvi svetovni vojni se je Kašani

bojeval na strani svojega očeta v Iraku in Siriji proti britanskim čet-am in njihovim arabskim zaveznikom pod vodstvom znamenitega polkovnika Lawrencea. Nekega dne je na bojišču padel njegov oče.

Za časa druge svetovne vojne je bil Kašani eden izmed prvih, ki je podpiral in sodeloval z nemškimi tajnimi agenti na Bližnjem vzhodu. Vendar so njegove spletke kmalu odkrili in tako je najdaljšo dobo vojne preživel v internaciji. Od tega trenutka dalje je samo še povečal svojo protibritansko delav-nost, ki se je prav posebno uvelja-vali za časa abadanske petrolejske krize.

V lanskem juliju je Kašani še odločno podpiral Mosadeka in mu pomagal pri odstranitvi Gajama Sultaneha. Perzijski jokajoči pre-dsednik vlade je poskušal v letošnjem januarju znatno okrniti pra-vice perzijskega parlamenta. To je bila velika napaka Mosadeka, saj je odločujoči faktor parlamenta prav belobradi Kašani. Kašani namreč zapoveduje, koliko poslan-ec naj se parlamentarnega dela udeležuje, in kadar misli, da je treba Mosadeka oddaljiti od nje-govih zakonodajnih naklepov, o-stanejo poslanci po naročilu Kašani doma. Na ta način »siva e-minence« sproti regulira delovanje parlamenta, ki je edini merodajen za sklepanje uredb in zakonskih ukrepov. Ko je zatem v februarju Mosadek zvijačno pregovoril šaha, naj za daljšo dobo zapusti državo, je Kašani sprevidel, da je prišel

Zakaj pa se Mosadek ne posluži priljubljenega sredstva vseh samo-pašnikov in nasilniških kandidatov — aretacije Kašanija? Za tem vprašanjem se skriva vsa skrivnost perzijske revolucije. »Siva emin-enca« se ni izigral poslednje karte. Damoklejev meč, ki visi nad Mo-sadekovim glavom, je zavil v nujne potrebe perzijskega gospodarstva, ki mu zapovedujejo, da se na neki način sporazume s tujim kapitalom ali pa da požene državo v bankrot.

Vsako pakiranje z Američani ali kompromis z Angleži pomeni av-tomatično ustoličenje Kašanija, ki so mu socialna blaginja prebival-stva deveta briga.

V teh težavnih problemih je om-režena perzijska revolucija, ki traja že več desetletij, in ki jo Sovjeti krmijo s težkimi propa-gandnimi milijoni, zaenkrat pa še brez vidnega uspeha.

Ali je Trst res konfinacijsko središče?

»Prej so fašistično politiko izvajali ljudje iz demokracije, zdaj pa se za demokracijo fasado skrivajo funkcionarji iz fašistične šole.«

II. Zadnjič smo omenili težave, ki jih delajo italijanske oblasti pri podeljevanju potnih dovoljenj Slo-vencom, posebno Tržčanom, katerim so predhodno odvzeli italijan-sko državljanstvo.

Da je ta postopek poslednji in bolj brezobziren, kakor pa je bil celo tisti, kakršnega so uveljavlja-li v času fašizma, nam zgovorno kaže primer, ki nam ga je opisal prijatelj, potem ko je prečital naš prvi članek. Ne bo odveč, če se seznanimo z njim tudi naša javnost, in če nekoliko razmislijo o njem tudi tisti funkcionarji, ki so pri tem neposredno prizadeti.

Gre torej za gospoda, ki se je po prvi svetovni vojni šel kot otrok preseliti s svojimi starši v Jugosla-vijo. Kje si je on sploh mislil, da ga Italija še vedno vodi v svojih spiskih kot svojega državljanca in da mu je zamerila, če se je v slo-venskih šolah navzel zavednega slovenskega duha. Toda to mu je postalo jasno, ko je po končanih študijah vstopil v službo ter je po-treboval potni list, da bi potoval v Italijo, s katero je bilo njegovo podjetje v stalnih poslovnih stikih.

Usoda ruske carske krone

Na bregovih enega izmed od sveta odrezanih finskih jezer živi sedem redovnic in štirinosemde-set redovnikov.

To jezero, po imenu Karvionka-nava, ni označeno v nobenem fin-skem turističnem vodiču in zelo malo je prebivalcev Finske, ki bi zašli v ta zapuščen kot severne Evrope.

Kljub temu so redovniki znani daleč naokrog. So to pripadniki svetovno znanega reda, ki je bil ustanovljen že pred tisoč leti. Pred rusko-finsko vojno l. 1939 so živeli na otoku Valamo na jezeru Lado-ga. Ko so otok zasedli sovjetski vojaki, so redovniki in redovnice, ki jih je bilo takrat nekaj nad dve sto, zbežali na obalo karvionkanav-skega jezera.

Z izgubo svojega prvotnega bi-vališča je tudi njihova slava moč-no zbledela. Sestnajst današnjih redovnikov je že nad osemdeset let starih in tudi ostali so že prekora-čili 70. leto. Najstarejša redovnica ima 94 let.

Na obsežnem zemljišču pridelu-jejo pregnanci vse tiste skromne potrebe, ki so najnujnejše za njihov špartanski obstoj. Kovač, redovnik, ki popravlja poljedeljsko orodje, je star 82 let in njegova dva pomočnika sta tudi že preko-račila 70. leto.

Vsak večer se točno ob 5. uri zberejo redovniki in redovnice k skupni službi božji, ki traja dve uri in jo opravljajo v staroslov-anskem jeziku. V drugem nadstropju obsežnega samostanskega poslopja je zakladnica redovnikov. V težkih s srebrom okovanih skrinjah so

Jugoslovanske oblasti so mu v obli-čajnih 24 urah izdale potni list, to-da ko je prišel na italijanski konzul-at, so mu prav tako tajnostno, kakor zdaj na policiji v Trstu ali na kvesturi v Gorici povedali, da mu ne morejo dati vizuma. Urad-nik mu ni hotel povedati razloga. Toda naš znanec se ni dal odpravi-ti. Pisal je pismo konzulu in v par dneh je prejel povabilo na raz-govor. Ko se je zgabil pri konzulu, je na njegovih mizi že ležal z rdečilom popisan kartoteki list, na katerem so bili naštetji vsi njegovi, seveda primerno pretirani in delo-ma tudi izmišljeni grehi. Konfiden-ti so si pač povsod enak: radi napihujejo, ker je od tega odvisen njihov zaslužek.

Konzul je izročil list našemu pri-jatelju, ki ga je pažljivo prečital. Sledila so pojasnila in izmenjava misli, katere uspeh je bil, da pač za Slovenca ne more biti greh, če je Slovenec. Konzul je šel delj, o-črjenemu prosilec je priznal pol-no pravico, da se javno udeležuje, je kakor hoče, zahteval je le za-gotovilo, da ne bo svojih poti v I-talijo izkoriščal za kakršne koli ne-zakonite politične akcije. To zago-tovilo je seveda dobil in naš pri-jatelj je odlejel imel stalen vizum za Italijo.

Tako je torej ravnal fašistični konzul, ki je pa najbrž začel svojo službo še v starih razmerah, in ki ni mogel pozabiti, da je treba z ljudmi postopati kakor pristojno ljudem. Isti naš znanec, ki so mu zdaj italijanske oblasti odbile iz-da-jo apolidske potne listine, pa je pri oblasteh demokracije republi-kanske Italije zamlajal iskalo pojasni-lo, zakaj mu je ne marajo izdati. Edino, do česar se je dokopal, je bilo izsiljeno dvoumno mnenje, češ »morda so za vsem tem važni politični razlogi«. Res je: morda!

Toda, ker ne more biti druga-ka kakor to, da je prizadeti zaveden Slovenec, ki se kot tak izživlja na zakonito dovoljene načine, potem menda tudi demokracije Italije ne bi smelo ovirati to, kar so prizna-vali mnogi funkcionarji celo v fašističnih časih. Če so pa v posa-melnih primerih za vsem razne o-čvade ali površne informacije, po-tem bi morale italijanske oblasti dati prizadetim priliko, da pojasni-jo svoj položaj in da se zagovarja-jo proti morebitnim krivičnim ob-dolžitvam in sumom. Demokracija ravna odkrito in se ne sramuje svojih dejanj. V mrak in anonim-nost se skrivajo samo tisti, ki se bo-je svetlobe!

»Mislim, da je prav potreba po-jasnitve razlogov, ki so oblasti pri-pravili do tega, da posameznikom odrekajo potna dovoljenja celo za Italijo, ter jih na ta način dejansko konfinirajo v Trstu, tisto, kar je treba najprej rešiti, in kar v vašem prvem članku ni bilo dovolj podčrtano, je zaključil naš znanec svoje pripovedovanje.

Prav radi se pridružujemo nje-govemu mnenju. Ugledu Italije bo samo koristilo, če bo odpravila brezpravni tajinstveni policijski po-stopke, kakršnega doslej uveljav-lja pri izdajanju potnih dovoljenj ljudem, ki so se zatekli na Svobod-no tržaško ozemlje ali zato, ker so se s tem vrnili na svoje domove,

To je priljubljen režim!

Kako je priljubljena »ljudska o-blast«, nam najlepše dokazujejo razni članki, ki jih kar mrgoli v »Slovenskem poročevalcu«. Tako beremo:

»Po pismini izjavi, ki jo je dala Amalija Zvegljič, vdova po nekda-njem partizanu in mati več nedo-letnih otrok, je le-ta nekako pred-tremi leti doživela v lastni hiši na-pad sosedu Možiča z revolverjem v roki.

Možič jo je pri tem zmerjal s komunistično k...., čeprav ni članica Zveze komunistov, medtem ko je njegova žena Neža pri tem pričala, da je treba spraviti s poti to »bando cigankov«.

Napad se je končal s tem, da na-padelec napadenke ni našel, ker se mu je skrila. Ljudje iz iste družine so po pripovedovanju Zveglji-čeve že večkrat metali tudi kame-nje v okna in vrata njene hiše ter ji pobili kokoši in purane, s čimer se ukvarja zdaj sodišče.

Amalija Zvegljič živi zaradi Mo-žiča in njemu podobnih ljudi v va-si neprenehoma v tem strahu, da se brez spremstva niti podnevi ne upa iz hiše. V podobnem strahu za svoje življenje in varnost pa žive še nekateri drugi ljudje v vasi — iskreni pristaši socialistične misli, o čemer sem se prepričal na lastne oči«.

Obveščeni pa smo, da ne vladajo nič boljše prilike niti v drugih krajih po Sloveniji. To je za seda-nji jugoslovanski režim zares po-ravno spravičljivo! Objava omenje-nice pa je za »Slovenski poroče-valet« višek avtokritične iskreno-sti....

Vera in farizejstvo

Ko sem prečital članek v »Ka-toliškem glasu« od preteklega ted-na, ki nosi naslov »Prav je tako! Zdaj se vsaj poznamo!«, se mi je vsilila hkrati trojna misel: »Napi-sal ga je zlobnež, mi je pravila prva.« »Napisal ga je farizej«, je de-jala druga. »Napisalo ga je brez-vestno in zahrbtno pero, ki mu je vse le za svojo osebno korist, ka-tero hoče doseči tudi preko vse kr-ščanske morale in slovenske omi-ke«, sem zaključil s tretjo mislijo svoje razmišljanje.

Pri tem pa sem trpko občutil dejstvo, da prav katoliški list spre-mema in priobčuje take vrste čla-nkov, ki so po katoliški veri greh, po človeških moralnih načelih pa laž in kleveta.

Se ni minilo štiriindvajset ur, odkar je list bil izšel, že se je ne-šteto znancev in prijateljev z ti-stom v rokah zgražalo nad pisa-njem, da sta list »Demokracija« in »Slovenska demokratska zveza« protislovenska. Tudi iz krogov raz-nih duhovnikov sem izvedel, da dotični članek ostro obsojajo.

Članek je plod zablode ene sa-me osebe, ki stoji izven kroga od-govornih gospodov pri »Katoliškem glasu«, o katerih vemo, da so dobri in pošteni voditelji sloven-ske katoliške skupnosti.

Pisec onega članka ni niti dober katoličan niti dober Slovenec, am-pak samo nestrpen, strupen stran-kar, ki je izlil na »Demokracijo« in na »Slovensko demokratsko zve-zo« golido gnojnice samo zato, ker ga je dopisnik v »Demokraciji« od

17. aprila razkrinkal kot sovražni-ka in grobokopa slovenske tržaške radijske postaje. Izvedel pa sem, da je napad na Radio Trst II. imel prikrit namen, izriniti nekoga z Radia samo zato, da bi prišel na njegovo mesto on sam ali pa piscev vreden prijatelj! Od tod tedaj na-pad na »Demokracijo«, ker je ob-javila dopis, čigar namen je bil, vzeti v obrambo slovensko radij-sko postajo proti kopici lažnivih trditve, ki so jih naši narodni na-sprotniki takoj pograbil za napad na slovensko radijsko postajo, in zahtevali njeno ukinitve, češ da je Slovenecem dovolj titokomunistična radijska postaja v Kopru.

Zato obsojam in prepričan sem, da z meonj vsa slovenska versko in narodno misleča javnost obsoja zastrupljalca našega mirnega ži-vljenja in krščanskega medsebojnega spoštovanja ter rušilca takih u-stanov, kot je slovenska postaja Radio Trst II.

Farizejske pisčeve nauke o kato-ličanstvu mi primorski Slovenci odklanjamo. To so nauki sovra-štva, ne nauki krščanske ljubezni!

V stoletnem kljubovanju naspro-ti tujemu navalu, ki se z vsem na-siljem zaganja v našo zemljo in v naše živo slovensko telo, v stolet-nem zmagovitem vztrajanju na po-stojanki, ki je in mora ostati sveta vsemu slovenskemu narodu, ker je napojena s solzami in krvjo kot Kristusova pot na goro Kalvarijo, in posejana z grobovi najzvestej-ših sinov slovenskega naroda, bor-cem in mučnikom, vernih kristja-nov, smo se primorski Slovenci med seboj povezali in vzljubili, da smo strankarsko strpni in se med seboj spoštujemo. Fašizem je s smrtonosnim bičem udarjal po nas in nas še tesneje povezal v bratsko skupnost. Saj je naprtil vsem sku-paj isto usodo: našemu narodu in naši krščanski veri, našemu delav-cu, razumniku in duhovniku! Saj je podil iz cerkve tudi slovenskega duhovnika in nam na njegovo me-sto vsiljeval tujca!

Do mozga so nas v onih časih pretresle besede iz ust nekaterih slovenskih vernikov, ki so prihja-li z one strani državne meje na Sveto goro pri Gorici: »Vi ste srečni, ker imate Mussolinija in pučpa, mi pa tiste srbske«. Kakšna slepota! Š bolj smo vzlju-bili čistost našega verskega pre-pričanja in udeleževanja, ki ni bilo okuženo s strankarsko strast-jo in sovraštvom do svojih bratov.

Mi stojimo stoletja tu na mrtvi straži in nosimo te stoletja, poseb-no pa danes, odgovornost za naš obstanek na zemlji naših očetov! Pisci onih člankov pa so pri nas le od danes do jutri in pojutrišnjem jih ne bo več; kaj njim zato usoda primorskih Slovencev mar! Zastrupljati naše javno življenje in rušiti našo slogo: to je njihova peklenska obrt.

Za slovenske demokrate krščan-ska vera ni vprašanje, ki ga je tre-ba reševati! Ono je rešeno! Vzel sem v roke program Slovenske de-mokratske zveze in videl sem, da je njeno delo in pisanje »Demo-kracija« ostalo do pitice zvesto njenemu verskemu programu! Kdo brani katoliško vero pred komu-nizmom? Kdo brani slovensko du-hovščino in njene pravice? Kdo brani slovenske cerkvene obrede? Ali je morda kdaj oni pisec »Ka-toliškega glasu« zahteval od videm-ske škofijske kurije, naj pošlita med beneške Slovence dušne pa-stirje, ki bi v slovenskem jeziku razlagali ljudstvu Kristusov nauk? Zasluga gre »Demokraciji« in »Slovenski demokratski zvezi«, če slovensko ljudstvo na Primorskem svobodno diha, če ni več pod te-rorjem in če lahko svobodno o-pravilja verske dolžnosti.

Se nekaj. V strogo osebnem o-ziru je dolžnost vsakogar, ki hoče biti poštenjak, da je pravičen, ne-zmurno pravičen in pošten! Niko-mur ni dovoljeno zagovarjati kri-vice, tudi ne v imenu neke stran-karske ali ideološke povezanosti!

Naj se oni pisec v »Katoliškem glasu« oglasi, pa mu bomo pomo-tili pod nos kričeče primere nepo-štenosti, ki jih on hoče zagovarja-ti s tem, da napada po krivem slo-vensko radijsko postajo in »Demo-kracijo«.

Ali je morda pošteno, jemati si s polno pestjo, kar je namenjeno drugim, revežem in dijakom?

Danes, v današnjih razmerah in na tem ozemlju smo dolžni, da marsikaj zamolčimo!

Jutri, v drugih prilikah in okoli-ščinah, pa bomo lahko odkrito go-vorili.

Naši očetje, naši sinovi in mi z njimi smo se borili in trpeli pre-ganjanje po konfinacijah, zaporih in moriščih, toda ohranili smo čisto krščansko vero in ljubezen, pošte-nje in zvestobo do svojega naroda.

Zato mislimo, da bi članek v »Katoliškem glasu« bolj zadel, ko bi napisal: »Tu farizeji — tam za-vedni versko in demokratično ču-teči Slovenci!«

Slovenski vernik

Razstava slikarja Silvestra Godine

Tržaški slikar Silvester Godina razstavlja nekaj posrečenih pokra-jin in tihožitij v galeriji »Rossonie na korzu«.

Vabimo občinstvo, da si razstavo ogleda.

IZ SLOVENIJE

UMETNA GNOJILA

Po desetletnem načrtu za razvoj kmetijstva v Jugoslaviji bodo po-lagoma precej zvišali uporabo u-metnih gnojil v kmetijstvu.

Načrt predvideva za leto 1962 u-porabo 29,5 kg umetnih gnojil na hektar, kar je v primeri s sedanjo neznatno uporabo 1,76 kg na ha lep korak naprej, čeprav še daleč ne predstavlja srednje stopnje na-prednejših kmetijskih dežel v Evro-pi. Nizozemska uporabi n. pr. vsa-ko leto 174 kg raznih gnojil na ha, Belgija 148, ostale evropske države pa povprečno 40 kg na ha.

Da bi krili predvideno potrošnje umetnih gnojil, nameravajo zgra-diti nove tovarne za proizvodnjo gnojil. Tako sedaj že grade taki tovarni v Breski pri Obrenovcu in na Kosovem polju, ki bosta proiz-vajali dušična gnojila, v Boru in Sabcu pa tovarni za sepefosfat. Tovarni superfosfata v Celju in dušičnih gnojil v Rušah bodo po-večali in preuredili, da bosta lahko proizvajali ne samo dosedanjih 20 tisoč ton, ampak 70 tisoč ton na leto.

PREDOR

POD LJUBLJANSKIM GRADOM V nedeljo 12. aprila je bil prebit predor pod ljubljanskim gradom. Predor so začeli kopati že jeseni 1951. leta. Dolžina tega predora, ki veže severni del Ljubljane s cesta-mi, ki peljejo na Dolenjsko, znaša 480 m, višina pa 6,30 m. Skozí predor bo šla 7,70 m široka cesta z 1,65 m širokima hodnikoma. Zače-nja se v podaljšku Streliške ulice, konča pa na Karlovski cesti pod vilo »Samassa«.

USNJARSKI TEHNIKUM

V Domžalah so pred petimi leti ustanovili usnjarski tehnikum, ki ima šolo z internatom, usnjarski inštitut in šolsko usnjarno. Po po-ročilu »Slovenskega poročevalca« se je ta tehnikum v zadnjem času tako spopolnil in dosegel take u-spehe, da se že samostojno finan-sira in celo prispeva svoj delež za republiški proračun. Sami namera-vajo izdelovati tudi sintetično stro-jilo, ki so ga doslej uvažali. Sloves

tega zavoda je prišel celo v Indo-nezijo, ki bo poslala v kratkem pet svojih državljanov na prakso v to šolo.

SKODA V SADJARSTVU

Po podatkih »Slovenskega poro-čevalca« je ameriški kapar povzro-čil sadjarstvu na Slovenskem za preko 3 milijarde din škode. Po-polnoma je namreč uničil v štirih letih nad 700.000 sadnih dreves.

IZDELOVANJE RIBJE MOKE

Tovarna ribjih in rastlinskih olj v Zadru je začela izdelovati iz rib-jih odpadkov ribjo moko, ki je zelo dobra krma za živino. Doslej v Jugoslaviji še ni bilo podobne to-varne, čeprav je bilo že veliko po-privarjevanje po ribji moki.

SPROSTITUTEV STANOVANJ

Stanovanjski urad v Skoplju je prenehal s svojim dosedanjim de-lom dodeljevanja stanovanj. Vprašanje stanovanj bodo reševali last-niki hiš in najemniki, stanovanjski urad bo pa samo pazil, da ne bo zlorab.

UCITELJ V SLOVENIJI

Kljub novim učiteljskim kadrom, ki polnijo polagoma vrzeli med slovenskimi učitelji, je v Sloveniji še vedno 500 učiteljev premalo. Ta primanjkljaj krijejo ostali učitelji, kolikor pač morejo. Zato pa nima-j o nobenih posebnih doklad, kar seveda vzbuja precej nezadovolj-stva med prizadetimi. »Napredni« učitelji se tudi pritožujejo zaradi preveč upokojenih učiteljev, »s katerimi so bili zadovoljni predvoj-ni protiljudski režimi, med vojno pa okupatorji«. Ti so bili prevedeni v IX. pokojninski razred; ostali učitelji pa, ki niso bili naklonjeni ne »protiljudskim predvojnimi re-žimom« ne okupatorju, so bili pre-vedeni v X. skupino....

GIMNAZIJA V DEKANIH

12. aprila so v Dekanih v Istri slovesno odprli novo slovensko gimnazijo. Tako sta v Istri sedaj dve slovenski gimnaziji (v Kopru in Dekanih), nameravajo pa zgra-diti še eno v Štiviljah.

VESTI s TRŽAŠKEGA

Ne klonemo! Slovenski begunci v Trstu Bartolijevi doživljaji

Slovenska demokratska zveza za STO polaga račune o svojem delu v Sv. Križu in Nabrežini

V nedeljo 26. aprila ob 11. uri je bil občni zbor krajevne organizacije SDZ v Sv. Križu.

Ob številni udeležbi domačinov, med katerimi so bili deležni posebne pozornosti tri veterani domačih narodnih bojev 82-letni bivši sokolski delavec Just Gruden, 82-letni Lovrenc Sedmak in 83-letni Anton Bogatec, je predsednik Kristijan Tence podal obračun dosedanjega dela SDZ v Sv. Križu. Predsednik je grajal brezbrzičnost in oklevanje, ki ju je opazil med Križani pri političnem delu, kar pa je pripisal zavlačevanju rešitve tržaškega vprašanja. Ugotovil pa je, da bo SDZ v Sv. Križu kljub temu visoko nosila tudi v bodoče prapor demokracije in se borila za uresničenje STO-ja, ki edino lahko jamči za zagotovitev vseh naših pravic na Tržaškem. Tajniško poročilo je podal Marij Sedmak, blagajnik po Jože Kralj.

Pri volitvah je bil spet soglasno izvoljen za predsednika Kristijan Tence, za podpredsednika Viktor Košuta, za tajnika Marij Sedmak, za blagajnika Jože Kralj, za odbornike pa Ivan Sedmak, Just Tretjak, Mirko Košuta in Stanko Bogatec.

Popoldne ob 15. uri pa je bil občni zbor okrožne organizacije SDZ v Nabrežini.

Predsedniško poročilo je podal župan Josip Terčon. Posebno se je dotaknil udeležbe SDZ pri občinskem delovanju in sodelovanju z OF, s katero obstojajo — kljub prevari, ki so jo demokraciji Nabrežinci doživeli takoj po volitvah — stiki glede konkretnih zadev, ki zadevajo življenjske koristi vsega prebivalstva, kot je n. pr. borba za dvojzeleno krajevno napise in slovensko udeležbo v javnem življenju. Nato je predsednik poročal o občinskem gospodarstvu in prizadevanju za razvoj in dvig turizma v občini v zvezi z izvajanjem našega volilnega programa. Prikazal je na koncu še napore za doseg gospodarskih načrtov št. 11 in 12. O pordobnostih bomo zaradi pomanjkanja prostora poročali ob drugi priložnosti. Obširno tajniško poročilo je podal tajnik prof. Egon Floridan.

Pri volitvah je bil ponovno soglasno izvoljen došednji predsednik Josip Terčon, v odbor pa Egon Floridan, Lambert Pertot, Adolf Pertot, Stanko Pertot (vsi iz Nabrežine), Jože Kralj (Sivno), Josip Gruden (Sempolaj), Alojz Legiša (Istvan), Franc Legiša (Sesljan), Ivan Terčon (Mavhinja) in Rafael Semec (Prečnik). Za pregledovalca računov pa sta bila izvoljena Franc Novak in Bernard Jazbec, oba dva iz Nabrežine.

Ob običajnih zborov so se udeležili poslanci Glavnega odbora iz Trsta.

Dr. Josip Agneletto je zborovalcem prikazal veliko delo SDZ za doseg splošnega mirnega pogodbe in izvedbo STO-ja. Poudaril je, da je Trst evropsko vprašanje, ne pa sentimentalna zadeva, ki bi se tikala samo Jugoslavije ali Italije. To prepričanje je že prodrl v mednarodne diplomatske in časniške kroge, med katerimi je opaziti naraščajoče zanimanje za naše prilike. Dr. Agneletto je podaril, da bi Trst pod Italijo gospodarsko propadel. Trst bo spet postal važno tržišče, če ne bo več

gospodarsko odvisen od Italije. Izboljšanje gospodarskih prilik in življenjske ravni v našem mestu pa bo najboljši sredstvo za borbo proti komunizmu! STO je važno tudi za ohranitev miru, ker bi bila razdelitev našega ozemlja predmet novih sporov. Predsednik Glavnega odbora SDZ je zato pozval navzoče k vztrajanju pri borbi za STO. Grajal je nato nejasno in protislovno politiko jugoslovanske vlade glede Trsta. Dr. Agneletto je obzval, da demokracija ni raje podpirajo komuniste kakor pa naše ljudi, katerim odrekajo najosnovnejše narodnostne pravice. Pri tej priložnosti je približal zgodovinsko krivdo OF in KP za dejstvo, da smo danes Slovenci izločeni iz krajevne uprave. Končal je z ugotovitvijo, da demokracija v svetu zmaguje, zaradi česar moramo z zaupanjem zreti v bodočnost, ki nam ne more biti nenaklonjena.

Tajnik Glavnega odbora je na koncu tudi pozval zborovalce k vztrajanju in pogumu ter k organizacijski smotnosti, brez katere ni uspeha v političnem delu.

V sredo 29. aprila je bil občni zbor krajevne organizacije SDZ v Zgoniku, v četrti 30. aprila pa občni zbor krajevne organizacije SDZ v Borštu in Trstu.

O teh običajnih zborih bomo poročali prihodnje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Res je! Zdaj se vsaj poznamo!

Moj odgovor na izpade proti slovenski radijski postaji v Trstu je tržaškega dopisnika »Kotoliškega glasa«, ki svoje prispevke dostavlja najprej uradnemu glasilu svoje skupnice »Slovenski državci«, ki izhaja v Zedinjenih državah Amerike, in nato tudi še »Kotoliškemu glasu«, kjer zvonijo — kakor so sami nekod izjavili — z vsemi zvonovi, ubranimi in neubranimi — zadel v živo.

Zato so si ob javorjevi mizi izmislili nekaj novega, pravzaprav tisto, kar jim je na domačih tleh v Ljubljani rodilo bogate sadove, ki pa na tej trdi kraški zemlji ni moglo nikdar uspevati: »klerikalizem kontra liberalizem«. Oba pojma seveda obtežena v kranjsko narodno nošo.

Dopisniku »Kotoliškega glasa« v Trstu, ki je poskušal svojo javno ovadbo izvitorepiti v novo obliko »brezverci«, čisto v duhu komunistične dialektične demagogije, rad priznam, da zdaj se vsaj poznamo! Res je, po zadnjem članku v »Kotoliškem glasu« pod tem naslovom ni težko izluščiti iz slovenskega občestva na tem ozemlju peščico strahov, ki vidi v španskem generalu in njegovemu falangizmu edini kazipot za potolajitev svojih oblastniških težej. Nič čudnega! Komunistični primeri le preveč zapeljivo podžigajo neutlejliva hrepenenja po vršičih oblasti, ki so za poperje dosegli zgolj po diktatorski lestvici.

Kaj so na Tržaškem »vimska« kotoličanja, vemo tudi brez raznih nadutih osoljevanj prav tako dobro, kakor ve vsi svet, da je španski falangizem oznanjevalci fašistične diktature, kljub temu, da je tudi on svoje nasilniške zastave preplel s katoliškim svetovnim nazorom. Prav iste prepleljene zastave nosijo tudi ustaški nasilniki in njihovi pritlikavi posnemalci. Vse te zastave pa prinašajo krščanski kulturi, ki je nam verjetno iskreneje pri srcu, vsaj v praksi, kakor pa mnogim farizejem, morda več škode kot komunizem.

»Demokracija« ne istoveti kotoličanstva s španijo, pač pa z uvo pravico istoveti dopisnika »Kotoliškega glasa« in njegovo omizje z obžudovalci španskega falangizma. Obojim je kotoliški nazor zgolj priložnostna vzpenjača za doseg in ohranitev oblasti.

Našim solam, kolikor vem, »Demokracija« ni nikdar očitala klerikalizmu, pač pa škodljivi monopolizmu, ki je najhujši sovražnik ljudske prosvete, kar dovolj zgovorno in tudi žalostno pričajo posledice na oni strani železne zaves in tudi tu pri nas. Teh resne seveda določeni možgani, kljub diktatorskim izkušnjam v preteklosti in sedanjosti, ne morejo zapostiti, ker jim je demokracija privednik le fasada za prikrivanje nasilniških nagonov.

Da, gospod dopisnik! Tudi titov-

V Trstu živi znatna skupina slovenskih beguncov, ki je v begunskih taboriščih brez potrebnih sredstev za primerno prosvetno izživetje. Tudi gmotna pomoč bi jim precej olajšala čakanje na izselitev. Pripravljeni so tudi prijeti za delo, če bi se jim za to nudila prilika.

Slovenski begunci so se pred kratkim organizirali in obrnili po tisku do naše javnosti, kateri želijo prikazati težke prilike, v katerih živijo.

Objavljamo v celoti njihovo pismo, saj je ta poziv namenjen vsem tržaškim in goriskim Slovincem.

»Odbor slovenskih beguncov v Trstu smatra za umestno in celo potrebno, da se slovenski begunci v tržaških taboriščih s svojo novo organizacijo predstavimo javnosti in zlasti slovenskemu krajevemu tisku, ki je orientiran protikomunistično.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.

Ubežniki smo, begunci, politični preganjanji, ki iščemo tostran železne zaves novega življenja. Sodimo, da smo s tem veliko povedali, in da ni Slovence, ki bi ne razumeli, koliko tragike, domotožja, negotovosti in zaskrbljenosti za bodočnost, koliko zagrenjenosti in pričakovanj je v teh besedah. Manj pa je znano goriskim in tržaškim Slovincem, da sploh obstojamo, to je, da je v tržaških taboriščih trenutno tri sto edeninpetdeset pravih pristnih Slovencev (186 moških, 98 žensk, 48 otrok, 19 dojenčkov), pomešanih med desetero drugih narodnosti, in da mnogi, mnogi izmed nas čakajo v taboriščih že nad dve leti, kdaj se jim kamor koli odpre pot za izselitev in stalno življenje.